

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
MH - Fakultetsstyret	32/17	14.12.2017

Budsjettmodell for MH-fakultetet

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret gir sin tilslutning til revisjon av budsjettmodellen for instituttene etter de prinsipper som beskrives under.

Fakultetsstyret ber dekanen komme tilbake med en vurdering av effekten av denne modellen ved framlegging av budsjettet for 2019.

Bakgrunn:

MH fakultetet har som en følge av fusjonen og ny instituttstruktur behov for å revidere sin budsjettmodell. Modellen krever også tilpasning til ny finansieringsmodell ved NTNU innført fra 2017.

MH fakultetets arbeid gjennomføres i fire trinn. I trinn 1 ble de viktigste prinsippene for tildeling av rammer til instituttene lagt. Disse ble lagt fram for og vedtatt av fakultetsstyret i sak 13/17. Instituttene budsjetter består av en basis- og en resultatdel. I trinn 2 forslås nye prinsipper for fordeling av basisdelen. Her inkluderes også håndtering av NTNU sin modell for internhusleie. I trinn 3 foreslås innretning på den resultatbaserte inndelingen av budsjettet, herunder vektlegging av forsknings- kontra undervisningsaktivitet og grad av videreføring av de inntekter forskning og undervisning genererer for fakultetet til instituttene. Endelig vil trinn 4 diskutere fordeling av fastlønnsdelen av fakultetets budsjett. Dette krever en gjennomgang av undervisningsoppgaver og ressursbehov knyttet til disse. Fakultetsstyret vil få forelagt dette til behandling våren 2018.

Dette saksframlegget omhandler arbeidets del 2 og del 3. Det legges vekt på de prinsipielle og strategiske elementene ved budsjettmodellen.

Kort om NTNU sin finansieringsmodell

NTNU sin finansiering av fakultetene bygger på de samme prinsippene som kunnskapsdepartementets finansiering av UH sektoren. NTNU sitt budsjett består av:

- Basisramme (om lag 70 %) i stor grad basert på historiske tall
- Resultatramme (om lag 30 %), som deles mellom en åpen og en lukket del
 - Utdanning
 - Studiepoeng (åpen)
 - Antall kandidater (åpen)
 - Studentutveksling (åpen)
 - Forskning
 - PhD kandidater (åpen)
 - Forskningspoeng (lukket)
 - EU finansiering (lukket)
 - NFR/RFF finansiering (lukket)
 - Annen eksternfinansiering (lukket)

For de indikatorene som er lukket vil den samlede tildelingen til sektoren være gitt og NTNU sin andel bestemmes av institusjonens andel av samlede nasjonal aktivitet. Det er dermed mulig at NTNU kan øke sin publiseringsaktivitet men få mindre uttelling for denne om resten av sektoren øker sin aktivitet mer enn NTNU.

I NTNU sin finansiering av sine fakultet beholdes prinsippene fra den nasjonale modellen. Om lag 15 % av den samlede inntekten beholdes imidlertid på sentralt nivå og disponeres til strategiske tiltak. Disse midlene vil fremdeles i stor grad komme fakultetene til gode, men utenfor den ordinære finansieringsmodellen. NTNU henter sitt strategiske handlingsrom gjennom å holde tilbake 20 % av de resultatbaserte inntektene fra studiepoeng, 65 % av inntektene fra kandidatproduksjonen og 30 % av inntektene fra utvekslingsaktiviteten.

Prinsippene i MH fakultetets modell (trinn 1)

MH fakultetets budsjett (eksternfinansiert virksomhet unntatt) benyttes til følgende formål.

- Lønn fast ansatte ("fastlønn")
- Fellestjenester og fakultetsadministrasjon
- Strategiske satsinger
- Instituttvise budsjetter

Instituttenes samlede budsjetter (eksternfinansiert virksomhet unntatt) utgjør om lag 77 millioner av en samlet bevilgning fra rektor på nær 667 millioner kroner. Fakultetsstyret vedtok i sitt møte 13/17 prinsipper som innebar at de instituttvise budsjettene for 2018 skulle:

- I:** Baseres på bevilgning 2017
- II:** Korrigere for endringer i utdannings og forskningsaktivitet basert på prinsippene fra NTNU sin finansieringsmodell
- III:** Beholde om lag samme vektlegging mellom resultat og basisdel som i 2017, og innrette den resultatbaserte finansieringen slik at dagens forhold mellom forskning og utdanning blir beholdt i den resultatbaserte delen.

Samtidig skulle man:

- IV: På nytt gå igjennom basisdelen med sikte på å etablere klare kriterier for fordeling av denne
- V: Vurdere størrelsen på resultatindikatorene, særlig med sikte på å ha en budsjettmodell som i tilstrekkelig grad sikret fakultetet et strategisk handlingsrom.

Trinn 2 – Instituttene basisfinansiering

Fusjonen har et betydelig arbeid med å fordele budsjetter fra de gamle høyskolene og det gamle medisinske fakultet på en enhetlig måte. Dette har imidlertid ikke hatt betydning for de prinsippene som anbefales benyttet i budsjettfordelingen. For trinn 2 – basisdelen av instituttene budsjetter anbefales at denne fordeles etter tre kriterier:

- Antall ansatte (10 %)
- Antall studenter (eksl medisinstudiet) (60 %)
 - Hvorav 1/5 etter antall studenter
 - Hvorav 4/5 etter antall studenter på program med praksis
- Antall kvm laboratorieareal (30 %)

Antall ansatte telles uavhengig av stillingsstørrelse og finansieringskategori. Begrunnelsen er at det vil være faste kostnader knyttet til ansettelsesforhold som er uavhengig av disse størrelsene.

Antall studenter fanger opp kostnader instituttene har med studieprogram. Administrasjon av (og betaling for) praksisplasser vil utgjøre den tyngste delen her, og 4/5 av denne potten fordeles dermed etter praksisstudenter.

Antall kvm laboratorieareal antas å fange opp infrastrukturkostnader. Denne skal også sees i sammenheng med internhusleiemodellen som beskrives under.

Til sammen fordeles for 2018 om lag 20,5 millioner kroner etter disse prinsippene. Prinsippene har vært diskutert med instituttledere og kontorsjefer.

I modellen foreslås også justeringer av prinsippene for internhusleie. I dagens modell gis instituttene en inntekt tilsvarende 95 % av kostnaden for kontorer og tilhørende areal. Som grunnlag for tildelingen ligger både en (sentral) norm for størrelse på kontorareal og en norm hvor hvilke stillingskategorier som skal ha enekontor eller dele kontor. For laboratorieareal gis instituttene et tilskudd på 50 % av kostnaden, den øvrige kostnaden forutsettes dekket gjennom eksternt finansiert virksomhet.

Fakultetet vurderer at det er hensiktsmessig å likebehandle kontor- og laboratorieareal. I den nye modellen foreslås derfor at instituttene gis et tilskudd på 75 % av (de normerte) kostnadene knyttet til disse arealene. Sammen med arealdelen av basistilskuddet er vurderingen at dette vil gi en nødvendig styrking av institutter med mye kostnadskrevende infrastruktur.

Trinn 3 – Resultatdelen av instituttenes finansiering

Resultatkomponenten skal gi instituttene belønning for økt forsknings- og utdanningsaktivitet, samtidig som den skal utformes slik at fakultetet sikres et nødvendig strategisk handlingsrom. En resultatbasert finansieringsmodell innebærer også en viss økonomisk risiko, og det må derfor vurderes hvilket nivå som er best egnet til å bære en slik risiko; fakultets eller instituttnivået.

Den foreslått modellen ivaretar følgende hensyn:

For det første er modellens utgangspunkt den uttelling instituttene i dag har på resultatkomponenten. Av hensyn til stabilitet gjøres derfor ingen omfordeling av resultatkomponenten slik tilfellet er for basisdelen.

For det andre utformes utdanningskomponenten slik at instituttene gis full uttelling for endringer i kandidatproduksjon, men i mindre grad uttelling for studiepoengproduksjon. Det innebærer at inntektene fra studiepoengproduksjonen i stor grad tilfaller fakultetsnivået og benyttes i finansiering av faste stillinger. For 2018 fordeles om lag 20 millioner etter utdanningskomponenten.

For det tredje utformes forskningskomponenten slik at indikatorene forskningspoeng, EU-finansiering og NFR/RFF-finansiering gjøres til åpne indikatorer i fordeling fra fakultet til institutt. Størrelsen baseres på de enhetspriser som følger av 2017 budsjettet. Mens EU/NFR finansiering gis en enhetspris basert på 50 % av 2017 tallene er tilsvarende pris på forskningspoeng basert på 30 % av 2017 tallene. For 2018 fordeles om lag 14 millioner etter forskningskomponenten.

En åpning av forskningskomponenten innebærer at risikoen ved endringer i denne i all hovedsak legges på fakultetsnivået. Det vurderes som ønskelig at instituttene møter en modell hvor høyere aktivitet gi høyere inntekt (og visa versa). Samtidig ligger altså nær 90 % av fakultets samlede (internfinansierte) økonomi på fakultetsnivå. Vurderingen er dermed at fakultetet er bedre egnet til å bære en slik risiko.

Samlet vurdering:

Modellen vil gi noe, men ikke dramatisk omfordeling mellom instituttene. Gitt historiske forskjeller mellom de gamle høyskolene og gamle NTNU er dette som forventet.

Samlet er vurderingen at den foreslåtte modellen:

- Fordeler inntekter til instituttene etter kriterier som gir transparens og forutsigbarhet.
- Gir en hensiktsmessig fordeling av risiko mellom fakultetsnivå og institutter.
- Gir tydelige insentiver til både å øke utdannings- og forskningsaktiviteten.
- Gir fakultetsnivået et tilstrekkelig handlingsrom til strategiske satsinger.